

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní žalobce: **V. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2014, č. j. KUOK 16275/2014, sp. zn. KÚOK/10069/2014/ODSH-SD/7273,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

Rozhodnutím Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 12. 2. 2014, č. j. KUOK 16275/2014, sp. zn. KÚOK/10069/2014/ODSH-SD/7273 (dále též „žalovaný“) bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a rozhodnutí Magistrátu města Prostějova ze dne

19. 12. 2013, č. j. PVMU 157065/2013 16a, sp. zn. OOO 23203/2013 Kas (dále též „správní orgán I. stupně“) bylo potvrzeno.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 19. 12. 2013 byl žalobce uznán vinným tím, že dne 24. 10. 2013 v 21:13 hod. v obci O. v místě vjezdu na obec B. u P. byl jako řidič osobního vozidla M. B., RZ: zastaven a kontrolován hlídkou Policie ČR, OO N. n. H., přičemž u řidiče byly provedeny dvě platné dechové zkoušky přístrojem ALCOQUANT 6020, v. č. A102379, přičemž průměr dechových zkoušek činil 0,44 promile alkoholu v dechu a při zohlednění maximální dovolené chyby měření a nejistoty přepočtového faktoru ve výši 0,24 promile, je prokázána minimální ve výši 0,20 g/kg alkoholu v krvi. Na místě byl mu zadržen řidičský průkaz č. Tímto jednáním porušil ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů v platném znění (dále též „zákon o silničním provozu“), neboť řídil vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje, nebo v takové době po požití alkoholického nápoje, kdy byl ještě pod jeho vlivem. Podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále též „přestupkový zákon“) a ust. § 125c odst. 4 písm. c) zákona o silničním provozu mu byla uložena pokuta ve výši 4.000 Kč a podle ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích a ust. § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

II.

Shrnutí žalobních bodů

Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu, v níž namítl porušení ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, nezákonnost rozhodnutí pro porušení ust. § 3 a ust. § 50 odst. 1 správního řádu, porušení ust. § 17 odst. 1 a ust. § 36 odst. 3 správního řádu.

Uvedl, že k ústnímu jednání nařízenému na den 19. 12. 2013 se náležitě omluvil, bezprostředně po lékařském vyšetření dne 18. 12. 2013, které nebylo předem plánováno. Jednalo se o vyšetření, které souviselo s jeho aktuálními zdravotními obtížemi. Písemnou omluvu neúčasti na předmětném jednání zaslal správnímu orgánu I. stupně doporučeným dopisem předaným k poštovní přepravě v den konání ústního jednání, tj. dne 19. 12. 2013. K písemné omluvě připojil lékařskou zprávu MUDr. M. N. ze dne 18. 12. 2013. Jeho jednání nelze proto označit za svévolné nedostavení se k ústnímu jednání, rovněž i nelze jeho omluvu označit za nevhodnou tak, jak nesprávně uvedl žalovaný. Dále brojil proti tvrzení odvolacího orgánu, že odmítá akceptovat i důvodnost omluvy, neboť vystavený doklad od lékaře "lékařská zpráva" neprokazuje, že by se nemohl dostavit k nařízenému jednání, navíc zpráva není konkretizována. K tomu uvedl, že lékařská zpráva byla označena jako „věc: doklad o dočasné pracovní neschopnosti pro OSVČ“, z jejího obsahu vyplývá, že zdravotní stav jmenovaného byl natolik závažný, že naplňuje definici pracovní neschopnosti. Za tohoto stavu proto vzdálenost mezi bydlištěm (místem léčení) žalobce a místem ústního jednání (V. – P.) činící 27 km, v tak závažném stavu, nebyl schopen absolvovat. Dle jeho názoru proto nebyly

splněny podmínky pro projednání věci v nepřítomnosti obviněného z přestupku (ust. § 74 odst. 1, věta druhá, zákona o přestupcích).

Dále namítl porušení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť mu nebyla dána možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které mu byly kladeny za vinu, k důkazům o nich, neměl možnost navrhnout důkazy na jeho obhajobu.

Ve vztahu k porušení ust. § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu uvedl, že nebyl dostatečně zjištěn stav věci, jestliže již v „oznámení o přestupku“ se vyjádřil, že alkohol nepožil, požil léky, které s sebou donesl na Magistrát města Prostějova. Tímto jeho vyjádřením se správní orgán nijak nezabýval, s rozhodnutím se nevypořádal, naopak rozhodl v jeho nepřítomnosti, čímž mu zabránil aktivně navrhnout důkazy na jeho obhajobu při ústním jednání.

Dále namítl porušení ust. § 17 odst. 1 a ust. § 36 odst. 3 správního řádu, neboť spis musí obsahovat soupis všech svých součástí včetně příloh s určením data, kdy byly do spisu vloženy, což se v dané věci nestalo, neboť byť žalovaný argumentuje, že dne 10. 2. 2014 telefonoval ošetřujícím lékařem žalobce MUDr. M. N., není o tomto úkonu žádný písemný záznam ve spise, ani jakákoliv jiná zmínka. Z těchto důvodů obsah nezachyceného telefonního hovoru nelze nijak posoudit a hodnotit z důvodu absence jeho hmotného zachycení. Tím došlo i k porušení povinnosti dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu, tj. povinnosti informovat žalobce o tom, že spisový materiál byl doplněn o další podklad, který je žalobci neznámý, a který má relevantní vztah k dané věci.

Z výše uvedených důvodů navrhl, aby rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně byla zrušena a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

Dne 4. 8. 2014 bylo soudu doručeno vyjádření žalovaného, v němž se žalovaný neztotožnil s žalobními námitkami, především výhradou, že ve věci bylo rozhodnuto nezákonně v nepřítomnosti žalobce dle ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, neboť názor žalobce je vyvrácen spisovým materiálem. Uvedl, že učiněná stížní námitka byla i obsahem odvolání, žalovaný se s ní vypořádal v odůvodnění rozhodnutí.

Pokud se týká námitky, že nebyl zjištěn řádně skutkový stav věci, tuto rovněž nepokládal za opodstatněnou, neboť dokazování bylo prováděno standardním způsobem, který v obdobných věcech bývá správními soudy plně akceptován. Námitka, že žalobci nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí před jeho vydáním, je rovněž lichá, neboť o toto právo se připravil svou nečinností, a tudíž nemůže být dávana k tíži správnímu orgánu. Žalovaný byl přesvědčen, že provedené dokazování jednoznačně prokázalo zaviněné jednání žalobce, navrhl proto, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.

IV.**Shrnutí podstatných skutečností zjištěných ze správního spisu:**

Ve správním spise se nachází oznámení přestupku Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, Územní odbor Prostějov, Obvodní oddělení ze dne 24. 10. 2013, č. j. KRPM-136841-8/PŘ-2013-141213 s uvedením skutkového děje tak, jak sděleno výše, dva záznamy z tiskárny přístroje ALCOQUANT 6020, v. č. A 102379, úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy ze dne 24. 10. 2013, úřední záznam ze dne 24. 10. 2013 sepsaný prap. T. M. a prap. P. N., kalibrační protokol prokazující, že měřidlo ALCOQUANT 6020, v. č. A 102379 má platnost kalibrace ode dne 9. 8. 2013 na dobu 6 měsíců, oznámení a předvolání žalobce k ústnímu jednání na den 28. 11. 2013 v 8:30 hodin (doručeno žalobci dne 21. 11. 2013), výpis z evidenční karty jmenovaného ze dne 14. 11. 2013 potvrzující 9 záznamů v přestupcích, aktuální stav bodového hodnocení osoby 7 bodů, omluva žalobce z neúčasti na ústním jednání ze dne 26. 11. 2013 (doručeno správnímu orgánu dne 27. 11. 2013) s příložením lékařské zprávy MUDr. M. N. ze dne 26. 11. 2013 označené jako „doklad o dočasné pracovní neschopnosti pro OSVČ“ a prokazující, že jmenovaný je registrován v uvedeném zdravotnickém zařízení a potvrzující, že uvedeného dne v 9:44 hodin byl podle odborného názoru lékaře jeho zdravotní stav natolik vážný, že naplňuje definici pracovní neschopnosti. Lékařská kontrola byla stanovena na den 3. 12. 2013. K dalšímu jednání byl žalobce předvolán na den 19. 12. 2013 v 13:00 hod. (doručeno žalobci dne 11. 12. 2013). Žalobce se k jednání nedostavil, téhož dne bylo vydáno rozhodnutí ve věci předmětného přestupku (doručeno žalobci dne 2. 1. 2014). Následně dne 20. 12. 2013 byla doručena správnímu orgánu omluva žalobce z neúčasti na ústním jednání o přestupku dne 19. 12. 2013 a příložená lékařská zpráva MUDr. M. N. ze dne 18. 12. 2013 opakovaně potvrzující, že zdravotní stav jmenovaného byl v období od 26. 11. 2013 podle jeho odborného názoru natolik závažný, že naplňuje definici pracovní neschopnosti. Stav trvá, lékařská kontrola byla stanovena na den 14. 1. 2014. Citovaná omluva byla zaslána žalobcem prostřednictvím držitele poštovní licence, k přepravě byla odevzdána dne 19. 12. 2013. Dne 17. 1. 2014 podal žalobce odvolání, v odvolacích námitkách vytkl porušení ust. § 2 odst. 1 správního řádu ve vazbě na porušení ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a porušení článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. O odvolání žalovaný rozhodl dne 12. 2. 2014, č. j. KUOK 16275/2014, sp. zn. KÚOK/10069/2014/ODSH-SD/7273, které je předmětem tohoto soudního přezkumu.

V.**Právní posouzení věci:**

Žaloba byla podána včas (ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (ust. § 65 odst. 1 s.ř.s.), jde o žalobu přípustnou (ust. § 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba není důvodná.

Z hlediska vypořádání žalobních námitek se zdejší soud nejprve vyjádřil k výhradám žalobce zpochybňujícím oprávněnost projednání jeho přestupku v jeho nepřítomnosti.

Podle ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, o přestupku koná správní orgán v I. stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Výkladem ust. § 74 odst. 1 citovaného zákona se Nejvyšší správní soud již podrobně zabýval např. v rozsudku ze dne 26. 5. 2011, č. j. 2 As 36/2010-58, dále v rozsudku ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009-66, oba dostupné na www.nssoud.cz, v němž mj. konstatoval, že „podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích lze věc projednat v nepřítomnosti obviněného z přestupku jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Za vadu řízení se pak považuje, pokud věc bude projednána v nepřítomnosti obviněného, který se nedostavil bez náležité omluvy, ale je tady existence důležitého důvodu. Z hlediska nutné součinnosti obviněného z přestupku však musí správní orgán i při existenci důležitého důvodu zhodnotit i závažnost skutečnosti, pro kterou mu obviněný nedoručil náležitou omluvu. Na druhu stranou náležitá omluva vždy předpokládá existenci důležitého důvodu. Hodnocení toho, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu, resp. důležitý důvod, provádí správní orgán i s ohledem na dosavadní průběh řízení. Proto i důvod, který může být dostatečný pro přeložení prvního ústního jednání, již nemusí být dostatečný i pro jeho další přeložení. Ustanovení § 74 odst. 1 citovaného zákona hovoří o náležité omluvě a ustanovení § 59 zákona č. 500/2004 Sb. o bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodu. Účast obviněného na ústním jednání o přestupku je jeho imanentním procesním právem; proto je i jeho přítomnost správním orgánem vyžadována a je předvolán podle ust. § 59 správního řádu. Na druhou stranu poskytuje ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích možnost projednat přestupek za tam vymezených podmínek i v nepřítomnosti obviněného. Jestliže se tedy řádně předvolaný obviněný nedostaví k ústnímu jednání, aniž by se náležitě, tedy i bezodkladně, omluvil s uvedením důležitého důvodu, pro který se nemohl dostavit, nelze správnímu orgánu vyčítat, že na osobní účasti obviněného netrval a věc skutečně projednal a rozhodl na základě podkladů obsažených ve správním spise, shledával-li je (a to je podstatné) dostatečnými pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jestliže žalobce polemizuje se způsobem zjišťování skutkového stavu věci jen z podkladů obsažených ve správním spise, nelze než uvést, že pokud měl správní orgán skutkový stav věci postaven na jisto na základě takových podkladů a nepovažoval-li za nutné doplnit dokazování, byl zcela jednoznačně oprávněn o věci rozhodnout, a to i bez provedení výslechu žalobce i případně svědků, který se vlastní vinou připravil o potenciální možnost takto ustavený skutkový stav korigovat.“

Řízení o přestupku v I. stupni je tedy zákonem zásadně koncipováno jako řízení s ústním jednáním za přítomnosti obviněného z přestupku. Soud při výkladu ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích poukazuje i na citovaný rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009-66, www.nssoud.cz, dle něhož „ústním projednáním přestupku před správním orgánem I. stupně za účasti řádně předvolaného účastníka je sledována a také garantována právní jistota spolehlivého zjištění skutkového stavu věci a prokázání viny či nevin, jakož i právo na spravedlivý proces. Vzhledem ke klíčovému významu ústního jednání

v přestupkovém řízení a vzhledem k závažnosti následků nedostavení se k tomuto jednání musí proto být předvolání učiněno v takové formě, která nevzbuzuje pochybnosti, zda obviněný z přestupku byl řádně předvolán. Stejný klíčový význam má ovšem i řádné posuzování dalších zákonných podmínek umožňujících projednat věc v nepřítomnosti obviněného z přestupku, kterými jsou odmítnutí tohoto obviněného dostavit se k projednání věci nebo nedostavení se obviněného z přestupku bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Jelikož v oblasti správního trestání platí princip presumpce neviny a z něho vyplývající zásada rozhodování v pochybnostech ve prospěch obviněného, je potom třeba každou pochybnost v uvedených směrech vykládat ve prospěch obviněného z přestupku. Pochybnosti o tom, zda byl obviněný k ústnímu projednání přestupku řádně předvolán, tj. zda měl možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, k důkazům o nich, a možnost navrhnout důkazy na svou obhajobu, a o tom, zda se odmítl dostavit k projednání věci nebo zda se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, postihují ve svém důsledku i zjištěný skutkový stav věci, který se stal podkladem pro správní rozhodnutí. Obviněný má v řízení o přestupku, který je mu kladen za vinu, „základní právo, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, tj. má právo být přítomen ústnímu jednání o přestupku podle § 74 zákona o přestupcích, ledaže by odmítl, ač byl řádně předvolán, se k projednání přestupku dostavit, nebo se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Pokud by se tedy ústní jednání konalo v nepřítomnosti obviněného z přestupku, aniž by byly splněny zákonné podmínky ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, došlo by k porušení základního práva tohoto obviněného podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“

Z ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích tedy vyplývá několik základních podmínek pro projednání věci v nepřítomnosti osoby obviněné ze spáchání přestupku. Obviněný musí být především řádně předvolán a poučen o tom, v jakých případech může být jednáno bez jeho účasti. Další podmínkou je, že se odmítne k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

První podmínka byla v projednávání věci splněna. Předvolání k ústnímu jednání o přestupku nařízenému na den 28. 11. 2013 v 8:30 hod. bylo žalobci řádně doručeno a obsahovalo všechny náležitosti dle ust. § 59 správního řádu včetně poučení o tom, jaké jsou právní následky v případě, že se obviněný z přestupku k jednání nedostaví. Dne 27. 11. 2013 obdržel správní orgán písemnou omluvu jmenovaného včetně lékařské zprávy o dočasné pracovní neschopnosti, dle které se omluvil z termínu výše uvedeného ústního jednání. Omluva byla akceptována, byl stanoven nový termín ústního projednání a to dne 19. 12. 2013 ve 13:00 hod. Termín jednání vzal žalobce na vědomí (doručenka vykázána dne 11. 12. 2013), k jednání se nedostavil, příp. omluva nebyla včas doručena, správní orgán I. stupně proto věc projednal v nepřítomnosti obviněného. V rámci jednání vycházel z provedených důkazů a podkladového materiálu založeného ve správním spise. Téhož dne pak vydal rozhodnutí, kterým shledal obviněného vinným z citovaného přestupku. Rozhodnutí bylo doručeno jmenovanému dne 2. 1. 2014. Dne 20. 12. 2013 byla doručena správnímu orgánu písemná omluva žalobce, z níž vyplynulo, že se ústního jednání dne 19. 12. 2013 nemohl zúčastnit z důvodu nemoci, přiložil lékařskou zprávu ze dne 18. 12. 2013 praktického lékaře MUDr. M. N., jejíž obsah je citován výše. Uvedenou skutečnost si žalovaný, jak uvedl v odůvodnění rozhodnutí, telefonicky ověřil dne 10. 12. 2013 dotazem na

ošetřujícího lékaře MUDr. M. N. a zjistil, že žalobce se u něj podrobil dne 18. 12. 2013 injekci, předtím dne 5. 12. 2013, 9. 12. a 12. 12. 2013, ode dne 18. 12. 2013 jej nenavštívil. Je třeba přisvědčit oprávněnosti argumentace žalobce, že o popisovaném úkonu správního orgánu není ve spise úřední záznam či jiný doklad o jeho realizaci. Jedná se o pochybení, které však nemá vliv na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí, neboť kritéria daná režimem ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích bylo možno posoudit z předložených lékařských zpráv. Naskytá se tak otázka, zda omluva žalobce adresovaná správnímu orgánu odpovídá zákonnému požadavku náležité omluvy ve smyslu citovaného ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích či nikoli.

Soud při výkladu této otázky poukazuje na judikaturu NSS, podle které „náležitá omluva“ ve smyslu uvedených právních předpisů nemusí nutně znamenat omluvu předem. Naopak lze akceptovat i dodatečnou omluvu, pokud z objektivních příčin nebylo možné učinit omluvu předem (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2011, č. j. 9 As 47/2011-67, www.nssoud.cz). Dále soud cituje z již uvedeného rozsudku NSS ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009-66, www.nssoud.cz, podle kterého má pravý smysl „*omluva učiněná ještě před událostí, která má nastat, nicméně k takové omluvě nejsou vždy objektivně stanovené podmínky (náhlé onemocnění, úraz, které brání uvedené omluvě). Proto také ani zákon o přestupcích, ani správní řád nehovoří o omluvě předem, tedy ještě před událostí, která má nastat. Ust. § 74 zákona o přestupcích hovoří o „náležité“ omluvě a ust. § 59 správního řádu o bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů. Z těchto ustanovení proto nelze dovodit, že se účastník řízení musí vždy omluvit předem, a to ještě před očekávanou událostí. To vždy závisí na okolnostech, za nichž došlo k pracovní neschopnosti*“.

V souladu s těmito závěry soud konstatuje, že za včasnou omluvu je nutné považovat pouze takovou omluvu, kterou žalobce adresoval správnímu orgánu I. stupně bezodkladně po zjištění překážky vylučující jeho účast na ústním jednání, a která současně došla správnímu orgánu nejpozději k době, kdy k ní mohl ještě před zahájením jednání objektivně vzato přihlédnout, ledaže je zde jiný závažný důvod pro to, aby byla akceptována i pozdější omluva. Ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích neobsahuje konkrétní důvody, pro které není absolutně možné věc v nepřítomnosti obviněného projednat. Žalobce si proto musí být vědom, že jeho omluva může být vyhodnocena jako nedůvodná a opožděná. Posouzení, zda omluva je náležitá, spadá do rámce správního uvážení správního orgánu (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2008, č. j. 2 As 16/2008-41, www.nssoud.cz), a proto je povinen střezit si svá práva a volit při komunikaci se správním orgánem takové prostředky, které eliminují možnosti jeho mylného vyhodnocení důležitosti v omluvě uvedených důvodů. Jinými slovy řečeno posouzení náležitosti omluvy spadá do diskrečního oprávnění správního orgánu, pojmy náležitá omluva a důležitý důvod jsou pojmy neurčité, při jejichž hodnocení vychází správní orgán ze všech relevantních skutečností. Soudu za této situace přísluší pouze posoudit, nepřekročí-li správní orgán meze správního uvážení a není-li jeho postup projevem nepřípustné libovůle. Z judikatury výše uvedené vyplývá, že „náležitá omluva“ v sobě zahrnuje i podmínku její „včasnosti“.

Tato podmínka v projednávané věci však nebyla řádně splněna. Omluva ze dne 18. 12. 2013 byla doručena správnímu orgánu dne 20. 12. 2013, žalobcem předána držiteli poštovní licence dne 19. 12. 2013, ačkoliv doklad o dočasné pracovní neschopnosti pro

OSVČ vystavený MUDr. M. N. byl datován předcházejícím dnem tj. 18. 12. 2013. Z předložené lékařské zprávy nevyplývá, jaké konkrétní zdravotní komplikace bránily žalobci v účasti na jednání o přestupku, tj. není uvedena žádná diagnóza, nelze zjistit, z jakého důvodu byl jeho zdravotní stav natolik závažný, že naplnil definici pracovní neschopnosti. Bližší informace nepodal ani žalobce. Ačkoliv byl jmenovaný v předvolání k ústnímu jednání řádně poučen, že důvod případné nepřítomnosti musí být písemně zdokladován a dostatečně prokázán, této povinnosti nedostál. Žalobce nijak neodůvodnil, proč omluvu nezaslal bezodkladně poté, co mu byla vystavena lékařská zpráva praktického lékaře ze dne 18. 12. 2013, nebo proč se nepokusil kontaktovat oprávněnou osobu jiným způsobem. Je stěží pravděpodobné, že by si nemohl opatřit přístup k telefonu či e-mailu a omluvit se správnímu orgánu touto formou. Soud je toho názoru, že pokud se žalobce nacházel v časové tísní, telefonická komunikace představovala patrně nejvhodnější prostředek pro zajištění včasného doručení omluvy. Správní orgán tak měl k dispozici omluvu až dne 20. 12. 2013, tedy po konání ústního jednání i rozhodnutí ve věci samé. Soud zdůrazňuje, že není rozhodné, kdy byla omluva odeslána, avšak je podstatné, jaký okamžik se dostala do moci úřední osoby, tj. kdy byla správnímu orgánu doručena.

Dále z citované judikatury vyplývá, že „náležitá omluva“ může být učiněna nejen předem, ale výjimečně i pozdě, avšak výjimkou z tohoto postupu je pouze „závažný důvod“ pro to, aby byla akceptována i omluva pozdější. Takový důvod musí žalobci z přestupku skutečně znemožňovat dostavit se na místo nařízeného jednání a zúčastnit se jej (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2012, č. j. 1 As 55/2012-32, www.nssoud.cz). Při existenci důležitého důvodu je třeba zhodnotit i závažnost skutečnosti, kvůli níž obviněný nedoručil správnímu orgánu náležitou omluvu, tedy relevantnost důvodů, o které se opírá (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2013, č. j. 9 As 101/2012-60, www.nssoud.cz). Typickým příkladem *ex post omluvy*, která by mohla být uznána jako náležitá, je omluva z důvodu náhlého onemocnění, hospitalizace, úrazu, upoutání na lůžko (obdobně srov. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009-66, i rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2011, č. j. 9 As 76/2010-76, www.nssoud.cz). V daném případě bylo prokázáno, že pracovní neschopnost byla datována ode dne 26. 11. 2013, lékařská kontrola byla stanovena dne 3. 12. 2013, předvolání k ústnímu jednání na den 19. 12. 2013 v 13:00 hodin bylo žalobci doručeno dne 11. 12. 2013. To znamená, že v době doručení předvolání k ústnímu jednání na uvedený den trvala jeho pracovní neschopnost. Byť lékařská kontrola byla stanovena na den 3. 12. 2013, není známo, z jakého důvodu další návštěva u lékaře se konala dne 18. 12. 2013, tj. den před ústním jednáním. Bylo-li tomu tak, pak musel žalobce předpokládat, že omluva podaná způsobem, který si sám zvolil, nebude včasná a správnímu orgánu bude doručena po termínu konání ústního jednání. Vzniklé situaci tedy mohl a měl zabránit. Povinností správního orgánu není eventuálně předvídat případnou omluvu, resp. z vlastní iniciativy sám zjišťovat, z jakého důvodu se obviněný z přestupku k ústnímu jednání nedostavil (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 5. 2010, č. j. 2 As 36/2010-60, www.nssoud.cz). V daném případě tak absence bezodkladně učiněné omluvy vyústila ve vydání rozhodnutí v předmětné věci. Postup správního orgánu I. stupně koresponduje s ust. § 71 odst. 1 správního řádu, který ukládá správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu, a pokud tak nelze učinit, tak vzhledem k okolnostem případu v souladu s ust. § 71 odst. 3 správního řádu. Nic tedy nebránilo správnímu orgánu vydat rozhodnutí tak, jak učinil.

Jak již soud zmínil výše, žalobce je povinen si střežit svá práva a volit při komunikaci se správním orgánem takové prostředky, jež eliminují možnost jeho mylného vyhodnocení důležitosti v omluvě uváděných důvodů. V této konkrétní situaci je zřejmé, že žalobce si svá práva nestřežil dostatečně, pokud omluvu poslal až v den nařízeného jednání, a to prostřednictvím pošty.

Soud rovněž se nemohl ztotožnit s názorem žalobce, že popsáním postupem správních orgánů byl porušen článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (ústavní zákon č. 2/1993 Sb., v platném znění), podle něhož má každý právo, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.

Ustanovení článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod obsahově zjevně souvisí se zárukami práva na spravedlivý proces podle článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod číslem 209/1992 Sb.), ve znění pozdějších protokolů (dále též „Úmluva“), které se mj. uplatní při rozhodování o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění.

Evropský soud pro lidská práva vykládá pojem trestního obvinění autonomně a vychází z jeho materiálního chápání. Z hlediska judikatury tohoto soudu lze řízení o přestupku považovat za řízení, v němž se rozhodovalo o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu článku 6 Úmluvy. Tomuto závěru svědčí v první řadě všeobecná povaha přestupků a řízení o nich: zákon č. 200/1991 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, je obecným právním předpisem pro postih protispoločenských činů v nejrůznějších odvětvích práva. Pro tento závěr hovoří dále punitivní povaha i tvrdost sankcí, které za spáchání přestupků mohou být uloženy. V úvahu je třeba vzít i subsidiární poměr trestných činů k přestupkům (přestupek a trestný čin se odlišují především intenzitou újmy způsobené chráněnému společenskému zájmu). Konečně i pojem *správní trestání*, jímž je v nauce označován podobor správního práva, do něhož spadá i přestupkové právo, ospravedlňuje závěr, že obvinění z přestupku je svou povahou obviněním trestním. Je-li řízení o přestupku řízením o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy, požívá i obvinění z přestupku dalších minimálních práv, mj., i práva mít přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby, práva obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru, nebo pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, práva, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují a práva vyslýchat nebo dát vyslýchat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výsledků svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek jako svědků proti sobě [viz článek 6 odst. 3 písm. b), c) a d) Úmluvy]. Efektivní uplatnění všech těchto práv samozřejmě předpokládá, že obviněnému z přestupku budou vytvořeny podmínky pro to, aby projednání trestního obvinění mohl být přítomen. Z tohoto důvodu také článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod prohlašuje právo každého, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, za právo základní požívající ústavně právních ochrany. Práva garantovaná v článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod se proto nutně musí vztahovat na řízení, v němž je rozhodováno o oprávněnosti trestního obvinění ve smyslu článku 6 Úmluvy, tj. i na řízení o přestupcích před nalézacím správním orgánem. Aplikovatelnost článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod na řízení o přestupcích lze ostatně dovodit i z názvu hlavy páté této Listiny (právo na soudní a jinou právní ochranu) i vzhledem k obecnému charakteru práv garantovaných v článku 37 a 38

Listiny základních práv a svobod (srov. i nálezn Ústavního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. II ÚS 788/02).

Tak jak již konstatováno výše, správní soud však nemůže přisvědčit opodstatněnosti stížní výhrady žalobce, že bylo porušeno ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, neboť důvod omluvy byl uplatněn způsobem, který jde proti smyslu ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích (jmenovaný se měl a mohl z nařízeného jednání omluvit dostatečně předem a včas, neboť mu v tom evidentně nic nebránilo), respektive, že žalobce měl sice objektivně důležitý důvod, proč se nedostavit k jednání (pracovní neschopnost vystavenou lékařem), ale zcela rezignoval na včasnou omluvu, ač tak mohl učinit více způsoby (dopisem, telefonicky, elektronicky popř. faxem). Zdejší soud proto uzavírá, že k porušení základního práva obviněného podle článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod nedošlo.

Soud se zabíral posouzením postupu správních orgánů i z hlediska ust. § 3 a ust. § 50 odst. 3 správního řádu (žalobní bod II) a neshledal na jejich hodnocení žádné takové pochybení, jež by umožňovalo vyslovit závěr, že nelze jednoznačně určit, zda byl skutkový stav spolehlivě zjištěn. Z důkazů, z nichž správní orgány v daném případě vycházely, především oznámení přestupku Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, Územní odbor Prostějov, Obvodní oddělení N. n. H. ze dne 24. 10. 2013, č. j. KRPM-136841-8/PŘ-2013-141213, dvou záznamů z tiskárny přístroje ALCOQUANT 6020, v. č. A 102379, úředního záznamu o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před nebo během jízdy ze dne 24. 10. 2013, úředního záznamu ze dne 24. 10. 2013 sepsaného prap. T. M. a prap. P. N., i kalibračního protokolu potvrzeného ELMES Praha, s.r.o., č. A 102379 potvrzující platnost kalibrace 6 měsíců s jejím provedením dne 9. 8. 2013, bylo dostatečně prokázáno, že se žalobce jednání uvedeného ve skutkové větě výroku rozhodnutí správního orgánu dopustil, a že toto jednání naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Správní orgány tedy byly v tomto případě jednoznačně oprávněny ve věci rozhodnout i bez přítomnosti žalobce.

Soud nemůže souhlasit se stížní výhradou žalobce, že bylo porušeno ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce byl v předvolání k ústnímu jednání nařízenému na den 28. 11. 2013 i den 19. 12. 2013 řádně poučen o tom, že při nařízeném ústním jednání bude mít mj. možnost se podle ust. § 36 odst. 3 správního řádu před vydáním rozhodnutí ve věci seznámit se spisovým materiálem a vyjádřit se k nim. Tím, že se žalobce k nařízeným ústním jednáním nedostavil, sám se zbavil možnosti toto své procesní právo realizovat.

Pokud se týká námitky, že došlo k porušení ust. § 17 odst. 1 správního řádu k tomuto soud uvádí:

Komentované ustanovení v odstavci 1 upravuje, co je obsahem spisu. Stručně řečeno, je to vše, co nějak souvisí s řešenou věcí a bylo předloženo účastníky řízení či opatřeno správním orgánem. Výjimku tvoří skutečnosti obecně známé, které nemusejí být zachyceny v obsahu spisu, neboť se ani nedokazují. V této souvislosti lze spíše doporučit, zvolit takový postup, kdy v případě pochybností je vhodnější listinu součástí spisu učinit než naopak. Ve

spise musí být zkrátka vše, co se nějak vztahuje k řešené věci. Jde zejména o podání účastníků řízení, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení procesních a meritorních rozhodnutí. Jak k obsahu spisu konstatoval i Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009-541, www.nssoud.cz, „*správní spis tvoří všechny dokumenty týkající se téže věci. Toto pravidlo se neuplatní pouze tehdy, stanoví-li zákon jinak. Na protokoly o výsleších svědků, byť nezákonně pořízené, se však žádná taková výjimka nevztahuje, tyto protokoly tak musí zůstat součástí spisu*“). V případě, že by správní orgán (v odůvodnění) rozhodnutí vycházel z některé skutečnosti, která není obsahem spisového materiálu, bude jeho rozhodnutí nezákonné z toho důvodu, že nemá oporu ve spise. Ostatně v tomto případě se přímo nabízí otázka, na základě čeho vlastně správní orgán dospěl k vyřčeným závěrům, když nemají svou oporu ve spise. Tato situace však nenastala v případě žalobce, kdy sice jak již shora uvedeno správní orgán I. stupně pochybil, jestliže ověřovanou skutečnost (telefonický rozhovor s ošetřujícím lékařem žalobce) nepodchytil formou záznamu poznamenáním do spisu, tento druh pochybení však nemá vliv na zákonnost, neboť z rozhodných skutečností vyplývajících z obsahu správního spisu bylo jednoznačně prokázáno, z jakého důvodu správní orgán postupoval ve věci, jestliže rozhodl v nepřítomnosti žalovaného. Naopak soud je toho názoru, že jakýkoliv dotaz k ošetřujícímu lékaři žalobce byl zcela nepotřebný. Podstatné je, že v době doručení předvolání (dne 11. 12. 2013) k ústnímu jednání na den 19. 12. 2013, tj. osm dní před jednáním věděl žalobce, že je stále v pracovní neschopnosti, to znamená, že měl dostatečný časový prostor, ve kterém se mohl a měl omluvit. Nehledě na to, že byl-li u lékaře dne 18. 12. 2013, to je den před ústním jednáním, pak měl důvod omluvy sdělit jiným, z hlediska časové rychlosti vhodnějším způsobem než poštou, tzn. způsobem, jímž by si zajistil oznámení omluvy správnímu orgánu před nařízeným jednáním včas. K tomu však nedošlo.

Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmo, že postup žalovaného nevybočil z rámce zákonem stanovených právních hledisek, v odůvodnění rozhodnutí jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z uvedených důkazů. V postupu správních orgánů neshledal soud žádné takové pochybení, jež by umožňovalo vyslovit závěr, že nelze jednoznačně určit, která z variant skutkového stavu (žalobce či žalovaného) odpovídá skutečnosti. Skutkový stav věci byl tedy zjištěn v souladu s ust. § 3 správního řádu.

Krajský soud na základě shora provedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že tyto nejsou důvodné, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s.r.s. zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s.r.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních

u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. února 2016

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová